

нього не має значення середовище, в якому йому жити: житловому, промислового інтер'єрі, офісі чи на виставці. І зовсім інша справа – декоративні твори, зокрема декоративний натюрморт. Він відрізняється від станкового своєю залежністю від того середовища, в яке буде поміщений по завершенні роботи над ним. Під час роботи над декоративним натюрмортом художник вже уяво закладає середовище, інтер'єр, в якому він буде знаходитись. В основі зображення повинна бути закладена якась загальна ідея, яку юний автор на протязі всієї роботи буде тримати в голові.

Дітей треба навчити створювати самостійні стилістично – цілісні творчі роботи. На єдність стилю може працювати запропоноване заздалегідь вчителем колірний стрій, способи подачі зображувальних ліній.

На скільки необхідне навчання дітей можливостям стилізації зображення, якщо вони ще недостатньо оволоділи основам малюнку та живопису? Відповідь однозначна. Вивчаючи декоративність, у якості однієї з особливостей творів мистецтва, визначаючи її композиційно – пластичний й колористичний стрій, спосіб вираження й краси, можна довести, що освоюючи прийоми стилізації й вивчаючи декоративні властивості живопису, учні не тільки простіше будуть вивчати основні закони зображення, але й розвивати у собі творчі здібності, художній та естетичний смак. Такі заняття змінюють мислення дітей, впливають на формування їх світосприйняття, стимулюють розвиток творчого потенціалу особистості.

Список використаних джерел

1. Виппер Б.Р. Проблема развитие натюрморта. СПб. : Азбука-классика, 2005. 384 с.
2. Дятлева Г.В. Мастера натюрморта: Вече, 2002. 260 с.
3. Ноель Б.Л. Декоративная живопись. М., 2004. 223 с.

Мосієнко І., викладач,
Кременчуцька дитяча художня школа
імені О. Д. Литовченка
(м. Кременчук)

ВПЛИВ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КОЛЬОРОЗНАВСТВО» НА ПОДАЛЬШИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК УЧНІВ У МИСТЕЦЬКІЙ ШКОЛІ

У повсякденному житті людина постійно має справу з необхідністю гармонізації кольорів: працюючи на виробництві, підбираючи собі та близьким одяг, створюючи затишок у своїй оселі. Для цього досить елементарних знань про колір, а спеціалісту, який безпосередньо створює кольорові гармонії, потрібна теоретична база про систему кольорів. Художник-викладач тим більше не може відмовитись від теорії, хоча у творчій діяльності, працюючи інтуїтивно і віддаючи перевагу особистим естетичним вподобанням, він може відхилятися від теорії про колір або ж доповнювати її новими відкриттями. Тому мистецька школа має підходити до системи вправ і завдань у межах спеціальної початкової художньої освіти з урахуванням сучасних тенденцій.

У кольорознавстві існували й існують численні намагання створити кольорові системи: Ньютон («Нова теорія світла і кольорів», 1672); систематизація кольорів у вигляді конуса створена І. Г. Ламбертом (1772); Ф. О. Рунге розташував всі кольори в «кольоровий шар», де екватор – чисті кольори, верхній полюс – білий, нижній – чорний (теорія ґрунтується на дослідженнях із пігментами, 1810); Шеврель – «кольорова напівсфера» (1861); Гете (кольорове коло як у Ньютона); але найзручніші шкали кольорів: Атлас Менселла (1915), В. Освальд – система класифікації сірих тонів і розподіл кольорів на картаті та не картаті (1914), де сірі створюють ряд, а картаті – коло, але всі складові за припущенням ідеально чисті (ні білого, ні чорного), проте скласти такий ряд неможливо і це робить теорію Освальда недосконалою.

Для вирішення порушеної проблеми важливе значення мають праці мистецтвознавців В. Алексеєва [1], психологів Л. Виготський [6], Г. Глейтман [9], педагогів Я. Башилов [3], В. Біблер [5], Н. Гросул [7], учених, котрі розробили методику навчання образотворчого мистецтва М. Алпатов [2], Е. Белюгин [4], М. Волков [5] та дизайну Н. Ковешникова [8].

Мета статті – визначити вплив навчального предмету «Кольорознавство» на подальший професійний розвиток учнів початкової мистецької школи, формування в них художнього смаку та ставлення до системи кольорів.

Сучасна мистецька школа вимагає пошуку креативних, новаторських рішень. Тому я розробила та втілила на практиці завдання з «Практичного кольорознавства» та композиції водночас. У такий спосіб діти почали використовувати в різних творчих завданнях теорію та застосовувати на практиці отримані знання. Так з'явився посібник «Практичне кольорознавство».

Головна мета дисципліни «Кольорознавство» та методичного посібника «Практичне кольорознавство» – навчити учнів використовувати колір у своїй майбутній професійній діяльності, як інструмент висловлення творчої ідеї, як один із засобів композиції, поряд з об'ємно-просторовим і конструктивним рішенням. Основний зміст теорії кольору – це пошук шляхів до гармонії в композиції і засобів її досягнення.

У мистецтві, в першу чергу, рівень професіоналізму значною мірою залежить від того, наскільки автором вирішується технічний аспект проблеми. Кольорознавство не тільки формально пояснює візуальний устрій навколишнього середовища, але є серйозною прикладною наукою (фізика, хімія, математика кольору).

Завдання курсу «Практичне кольорознавство»: ознайомити учнів мистецької школи з найбільш загальними принципами відтворення кольорів в їх гармонійних поєднаннях через систему навчальних завдань і вправ; оволодіти процесом відтворення кольору на площині та в просторі; розвинути різні види мислення (просторового, образного, логічного, технічного), художній смак і естетичне сприйняття. Отже, практичне кольорознавство також є засобом розвитку особистості учня художньої школи, його творчого потенціалу.

Методично курс із кольорознавства є початковим етапом у комплексному навчанні з профілюючих предметів. Він формує художнє мислення учнів, їхнє уявлення про колір, навчає ним користуватися, спрямований на опанування основних прийомів змішування кольорів, пошуку гармонійних кольорових поєднань та кольорових фраз, ознайомлення з виконанням композиційних завдань у різних техніках.

Будь-який процес відтворення кольору безпосередньо пов'язаний з процесом змішування фарб (кольорів), який застосовується в кольоровій фотографії, шовкографії, кольоровому офорті і, безумовно, має відношення до творчості художників, котрі працюють із натури; дизайнерів, які створюють колористичні рішення інтер'єрів, тканин та одягу; архітекторів, графічних дизайнерів (поліграфічна продукція, реклама і т. ін.). Ці знання безпосередньо пов'язані з майбутніми професіями випускників початкової мистецької школи. Розуміння природи глибинних процесів малюнку, живопису, композиції, кольорознавства, роботи з натурою або за уявленням є необхідною базою для подальшого навчання. Щоб оволодіти процесом відтворення кольору, треба знати принцип взаємодії кольорів, вплив того чи іншого кольору на емоційний стан людини, щоб створити художньо-виразний об'єкт і втілити свій творчий задум. Таким чином, практичне закріплення теоретичного курсу «Кольорознавство» необхідне всім, хто отримує спеціальну художню освіту.

При засвоєнні теоретичного матеріалу з «Практичного кольорознавства» необхідно добре знати концептуальні засади кольорознавства – науки про колір та користуватись на практиці цими знаннями, виконуючи завдання на закріплення теми.

Не бажано користуватися в теорії про колір побутовими поняттями. Використані назви кольорів повинні бути єдиними та науково обгрунтованими.

У межах практичних завдань викладач і учень втілюють засвоєний матеріал в композиції, які є підсумковими завданнями до визначених програмою тем. Розробка ескізів вимагає багато часу і зусиль, тому дуже важливо раціонально використовувати час і трансформувати роботу над вправами в повноцінні завдання, тим самим поглиблюючи знання і розуміння синтезу дисциплін, як-то: живопис, графіка, змішані техніки, практичне кольорознавство в композиції, що сприяє баченню кінцевого результату ще в процесі виконання роботи.

Теоретичні основи кольорознавства закріплюються практичними завданнями і вправами, які формуються так, щоб закріпити і розвинути отримані учнями знання в межах:

візуально-образного мислення – здатність згадувати і здійснювати за допомогою уяви різні маніпуляції в свідомості;

абстрактно-логічного (мислення абстракціями – категоріями, яких не існує в природі);

предметно-дійового (задачі вирішуються за допомогою існуючого, реального об'єкту).

Так, наприклад, за підсумками лекційного матеріалу: «Фізична природа кольору; оптика; основні, додаткові кольори; насиченість та чистота кольору» дається завдання «Тонова розтяжка», яке не обмежується виконанням ряду кольорових розтяжок, а вимагає створення стилізованої композиції на основі кольорової плями (з вибором природного зразка: мушлі, квітки, листя, кори дерева, пір'я птахів, або будь-якої геометричної форми).

Навички, здобуті учнями в процесі виконання завдань із «Практичного кольорознавства», поглиблено розвиваються при вивченні дисциплін «Рисунок», «Живопис», «Композиція» та реалізуються на практиці відповідно до віку учня, дають змогу зробити композицію більш виразною та професійно досконалою.

Список використаних джерел

1. Алексеева В. В. Что такое искусство? Москва : Сов. художник, 1991. 240 с.
2. Алпатов М. В. Композиция в живописи. Москва – Ленинград : Искусство, 1940. 132 с.
3. Башилов Я.А. Ребенок-художник. Москва : Художеств. Издат. Акц. О-ва АХД, 1929.72 с.
4. Белютин Э.М. Основы изобразительной грамоты. Изд. 2-е, доп. Москва : Сов. Россия, 1961. – 230 с.
5. Волков Н. Н. Композиция в живописи. Москва : Искусство, 1974-1977.
6. Выготский Л. С. Психология искусства. Москва : Педагогика, 1987. 341 с.
7. Гросул Н. В. Художественный замысел и эскиз в детском изобразительном творчестве. Искусство в школе. 1993. № 3.
8. Ковешникова Н.А. Дизайн; история и теория : учебное пособие для ВУЗов. Изд. 3-е. Москва : Омега – Л, 2007. 224 с.
9. Глейтман Г. и др. Основы психологии. Санк-Петербург: Изд-во "Речь", 2001.

Мотилевич І., викладач,
Полтавська дитяча художня школа
(м. Полтава)

УПРОВАДЖЕННЯ МЕДІАОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗАКЛАДАХ ПОЧАТКОВОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

У період карантинних обмежень, коли навчання переходить на дистанційну форму, медіа має потужний вплив на самоосвіту учнів. Медіаосвіта стає фундаментальною засобом виховання, навчання та розвитку сучасних дітей, одним із головних чинників забезпечення відкритості освіти, а медіаосвітні технології активно впроваджуються в сучасних навчальних закладах. ЮНЕСКО визначає «медіаосвіту» як пріоритетну галузь культурно-педагогічного розвитку XXI століття, медіаосвіта пов'язана з усіма видами медіа (друкованими, графічними, звуковими, екранними тощо) і різними технологіями [6, с. 152]. Мультимедійні технології набули суттєвої популярності в суспільстві, а відтак їхнє використання у навчально-виховному процесі стає сучасним трендом.

Розробили концепції медіаосвіти К. Безелгет, Ж. Гоне, І. Дзялошинський, Дж. Лалл, Л. Мастерман, Г. Онкович, Р. Харис; вивчали особливості підготовки педагогічних кадрів до використання ІКТ в мистецькій освіті І. Горбунова, Л. Дис, С. Полозов, Ю. Рагс, Г. Тараева, О. Харуго та ін. Серед українських учених проблему інтеграції ІКТ у галузь мистецької педагогіки досліджували М. Близнюк, В. Луценко, З. Майборода, Л. Покровщук, А. Карнак, В. Орлов та ін.

Мета статті – виявити специфіку впровадження медіаосвітніх технологій у закладах початкової мистецької освіти.

У науковій літературі існують різні погляди на визначення поняття «медіатехнології». Так, Л. Скибб, С. Хейфмейстер, А. Чеснат трактують мультимедіа як